Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2017 kan uitsluitend via dit door de minister vastgestelde aanvraagformulier worden ingediend. Onderaan dit formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa.

Dit formulier bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

1. Verklaring college bij een volgend verzoek

Het college van de gemeente Oldebroek verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente Oldebroek.

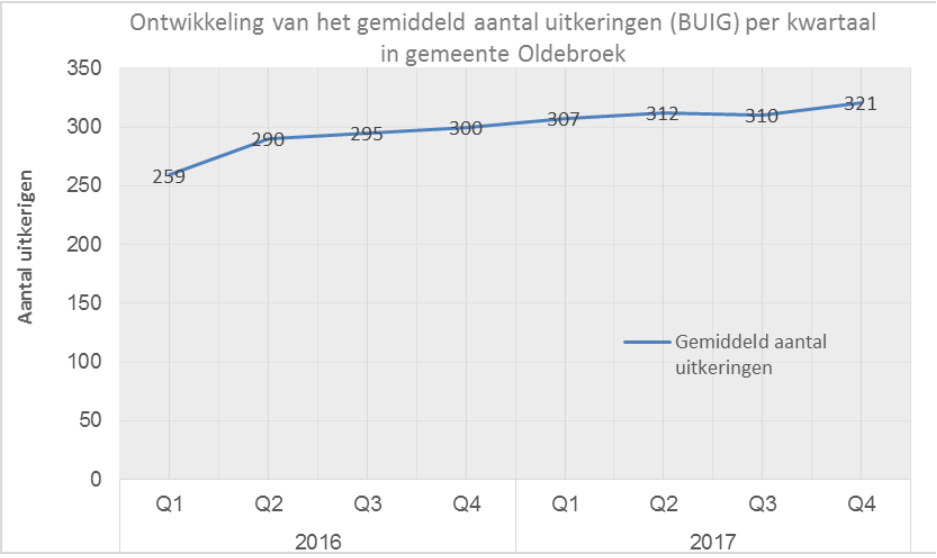
A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Het definitief toegekende BUIG budget voor 2017 voor de gemeente Oldebroek bedraagt € 3.456.046,-. De werkelijke uitgaven bedragen in 2017 € 4.310.150,- Dit betekent een tekort op het BUIG budget van € 854.105,-. Dit is 24,7% van de uitgaven in 2017.

Onderstaand een overzicht van de ontwikkelingen van het BUIG budget van de gemeente Oldebroek in de afgelopen 3 jaar.

€	2015	2016	2017
Bijstandsbudget	2.519.347	2.838.101	3.456.045
Netto bijstandsuitgaven	3.142.319	3.840.970	4.310.150
Saldo	**-622.972**	**-1.002.869**	**-854.105**
% Saldo	**-24,7%**	**-35,3%**	**-24,7%**

De ontwikkeling van het aantal uitkeringen in 2016 en 2017:

Ontwikkeling aantal uitkeringen per regeling:

Regeling	Peildatum	Gemiddelde per jaar	Gemiddelde per kwartaal				Gemiddelde per jaar
	1-1-2017	2016	Q1-2017	Q2-2017	Q3-2017	Q4-2017	2017
BBZ	2	3	1	0	0	2	2
IOAZ	3	3	3	3	3	3	3
IOAW	36	35	36	36	35	35	35
Pwet	265	245	267	273	271	281	273
Eindtotaal	306	286	307	312	310	321	313

Oorzaken van het tekort:

1. Het budget voor de gebundelde uitkeringen is grotendeels gebaseerd op historische cijfers
Het BUIG budget volgt uit een verdeelmodel voor het inkomensdeel van de participatiewet. Dit model baseert zich grotendeels op de stand van zaken per 31 december 2015 en voorspelt op basis daarvan de stand van zaken in 2017. Daarmee wordt het budget voor 2017 bepaalt. In 2016 en 2017 was er sprake van een explosieve groei van aantal bijstandsgerechtigden. Het verdeelmodel hield geen rekening met een groei van deze omvang.

Op 14 juni 2017 hebben de leden van VNG met een grote meerderheid een motie aangenomen die het kabinet oproept tot het repareren van het tekort op de BUIG.

2. Minder groot economisch herstel
Het economisch herstel/de economische groei heeft een minder groot effect op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze groep is een grote bron voor instroom in de uitkering. Daar komt bij dat in het algemeen het aantal mensen in de bijstand pas daalt bij langdurige economische groei. Er is dan namelijk veel concurrentie van andere werkzoekenden die veelal een betere concurrentiepositie hebben.

3. Nieuwe groepen in de bijstand
Sinds 2015 zijn er door gewijzigd Rijksbeleid nieuwe groepen op de bijstand aangewezen: jonggehandicapten met arbeidsvermogen en mensen die voorheen in de sociale werkvoorziening terecht kwamen. Deze groep mensen hebben vaak een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt en hebben langdurige of permanente ondersteuning nodig.

4. Flexibilisering arbeidsmarkt
Aan de onderkant van de arbeidsmarkt bestaat de werkgelegenheid steeds vaker uit parttime en tijdelijk werk. Een groeiende groep heeft bijstand als aanvulling op onregelmatige en lage inkomsten. Hierdoor is er ook sprake van draaideursituaties: aan de ene kant stromen mensen (gedeeltelijk) uit, maar door het soms tijdelijke karakter van de werkzaamheden, stromen ze ook snel weer in en leidt de opbouw met parttime werk niet altijd tot duurzame uitstroom.

5. Stijging aantal oudere werklozen
De groep 45+ in de bijstand groeit gestaag en werkloze ouderen vinden minder makkelijk een nieuwe baan.

6. Toename huisvesting statushouders
Er zijn meer mensen met een migratieachtergrond die een verblijfstatus hebben gekregen. Zij zijn na het verkrijgen van de verblijfstatus afhankelijk van de bijstand. In 2017 zijn er 32 statushouders gehuisvest. De taakstelling voor de gemeente Oldebroek in 2017 is vastgesteld op

32. Deze taakstelling heeft voor een forse toename van het aantal uitkeringen gezorgd en het is een groep die minder snel uitstroomt.

Daar komt bij dat een deel van de statushouders (een groep jonge Eritrese dames) een groep betreft die relatief lage kansen op de arbeidsmarkt heeft. De kans dat deze mensen (op den duur) uit de bijstand komen is klein. Dit heeft dus behoorlijke impact op gemeentelijke uitgaven voor de bijstand.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Taakstelling	15	22	38	60	32	18
Realisatie	15	22	38	60	32	3 per 1-1-2018

7. Samenstelling beroepsbevolking Oldebroek

De beroepsbevolking in de gemeente Oldebroek bestaat voor een relatief groot deel uit laagopgeleide personen en er zijn relatief veel ZZP'ers. Dit verhoogt het risico op een instroom in de bijstand. Zeker bij ZZP'ers speelt mee dat er voor hen geen WW regeling is als voorliggende voorziening en men dus direct in de bijstand komt op het moment dat men geen werk meer heeft.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

De gemeente Oldebroek kampt al meerdere jaren met een tekort op de BUIG. Om dit tekort te reduceren zijn de afgelopen jaren verschillende maatregelen genomen. Als eerste een overzicht van de maatregelen die in 2015-2016 zijn genomen:

- De gemeente bevordert de uitstroom richting werk door trajecten in te zetten met 3 re-integratiepartijen en te investeren in contacten en samenwerking met lokale werkgevers.
- Formuleren en vaststellen van nieuw beleid met betrekking tot hoogwaardig handhaven. . We kiezen hierbij voor een gerichte aanpak met doelgroep, waarbij we kijken naar de mensen met een kortere, middel lange en lange afstand tot de arbeidsmarkt.
- Opstellen van een nieuw controleplan ten aanzien van kwaliteit.
- Herijken van werkprocessen, rapportages en beschikkingen, met als doel de kwaliteit te verbeteren, instroom te beperken en uitstroom te bevorderen.
- Opschonen van het klantvolgsysteem.
- Gesprekken voeren met alle uitkeringsgerechtigden die minder goed in beeld waren.
- Extra investeren in kwaliteitszorg en communicatie.
- Als gemeente nemen we de rol van werkgeverschap op ons door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen; hiermee nemen we een verantwoordelijkheid op ons en willen we het goede voorbeeld geven aan bedrijven in onze gemeente
- Inzetten van SROI als instrument om extra mogelijkheden te creëren richting werk of maatschappelijke participatie.
- Strenger selecteren aan de poort (Poortwachten) of een bijstandsuitkering noodzakelijk is.
- Opzetten sluitende aanpak voor jongeren, om te voorkomen dat ze niet deelnemen aan het arbeidsproces en/of maatschappelijke participatie.

- Actualiseren en transparanter maken van systemen voor werkzoekende en vacatures, zodat er sneller matching kan plaats vinden tussen werkgever en werkzoekende.
- Professionaliseren van de uitvoering (kanteling en kennisverbreding).
- Voorlichting en communicatie met max-WW'ers.

Bovengenoemde maatregelen zijn in 2015 en 2016 gestart en waar nodig gecontinueerd in 2017.
In 2017 zijn hiernaast een aantal vervolg maatregelen ingezet:

- De gemeente Oldebroek doet mee aan de Divosa Benchmark. Dit zorgt voor inzicht in eigen prestaties en een vergelijk met andere gemeenten. Op basis hiervan kunnen betere en gerichtere acties/maatregelen ingezet worden.

- Taal- en overige basisvaardigheden krijgen extra aandacht bij de intake van een klant. Het niveau van taalbeheersing (en overige basisvaardigheden als rekenen en digitale vaardigheden) heeft invloed op de kansen op de arbeidsmarkt. De Wet taaleis heeft voor de taalvaardigheden al randvoorwaarden bepaald. Daarnaast wordt bij de intake en bij reguliere gesprekken met klanten, gekeken naar signalen met betrekking tot mogelijke achterstanden op het gebied van basisvaardigheden. Hiervoor zijn verschillende methodes beschikbaar. Bij constatering van een achterstand, wordt hulp aangeboden. Dit kan in de vorm van een officiële opleiding bij een ROC of in de vorm van begeleiding door een vrijwilliger bij een gerichte hulvraag. In 2017 zijn 60 mensen geholpen door het Taalpunt en/of doorverwezen naar een passende aanbieder (bv een ROC).

- In aansluiting op het belang van taal bij kansen op de arbeidsmarkt, is in 2017 een groep van 6 personen gestart met een Taalstage bij Deltion. Hierbij krijgt men eerst 3 maanden onderwijs in taal en werknemersvaardigheden. Hierop volgend loopt men 20 weken stage bij een (lokale) werkgever. Gedurende deze periode vindt er begeleiding vanuit Deltion plaats.

- In 2017 is het project Aan de slag gestart. In dit project zijn jongeren in een kwetsbare positie in beeld gebracht, niet alleen het aantal, maar ook in persoon, de achtergrond en de redenen die de kwetsbare positie veroorzaken. Het gaat om jongeren die vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen of specifieke leerbehoeften kwetsbaar zijn om uit te vallen zonder afgeronde opleiding of goed arbeidsperspectief. Zij bevinden zich op het snijvlak van onderwijs, arbeidsmarkt en (jeugd)zorg en hebben extra aandacht nodig om goed te worden voorbereid op de toenemende eisen die de samenleving, het onderwijs en de arbeidsmarkt aan hen stellen. Er wordt een sluitende aanpak ontwikkeld om deze kwetsbare jongeren, bij voorkeur via arbeid, te laten participeren. Door deze activerende aanpak zorgen we ervoor dat jongeren zo veel mogelijk een startkwalificatie behalen en/of een vliegende start maken op de arbeidsmarkt. Tot en met het eerste kwartaal 2018 zijn er 105 jongeren in beeld gebracht door middel van project Aan de slag. Meer dan 80 jongeren hebben een vorm van ondersteuning gekregen met betrekking tot Werk, Zorg en/of Meedoen.

- In 2017 is gestart met het project statushouders doen mee. De aanleiding om begin 2017 te starten met het project "Statushouders doen mee" was dat in het bestuursakkoord is afgesproken om een extra impuls aan de integratie en participatie van statushouders te geven. De gemeente Oldebroek had op 1 juli 2016 in totaal 138 statushouders waarvan er 81 een bijstandsuitkering ontvangen. Zij hebben een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt gezien hun taalachterstand, hun opleidingsniveau en werkervaring. Met name bij de doelgroep Eritreeërs is sprake van een laag tot zeer laag opleidingsniveau. In het project is samengewerkt met de Inclusief groep voor de begeleiding van de Syrische statushouders, met Vluchtelingenwerk voor de begeleiding van de Eritrese doelgroep en met maatschappelijk werk voor het geven van cultuur sensitieve trainingen. Naast de inzet van

externe partijen voor de re-integratie activiteiten is ook de formatie van de gemeente tijdelijk uitgebreid met de klantmanager statushouders. Het project heeft in 2017 geleid tot uitstroom van 10 statushouders naar werk en dus uit de uitkering.

- In 2017 is een accountmanager vrijwilligerswerk gestart. De accountmanager heeft een actieve benadering van maatschappelijke instellingen, sportclubs en organisaties die drijven op vrijwilligers. Op die manier zorgen we ervoor dat mensen met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt actief zijn en een bijdrage leveren aan de lokale samenleving. Ondertussen werken we samen met deze organisaties aan het verder ontwikkelen van de competenties zodat er stappen op weg naar betaald werk gemaakt kunnen worden.

- Het project 0-lijn is uitgevoerd in 2017. Dit project was er op gericht om alle klanten binnen een afgesproken tijd te spreken en zo een actueel beeld te hebben van iedereen. Op die manier hebben we ervoor gezorgd dat de gegevens van alle klanten in Sonar/WBS ingevoerd werden. Dit zorgt ervoor dat onze mensen met een uitkering ook te vinden zijn voor medewerkers van andere gemeenten en het UWV. We hebben daarnaast een snel beeld van mensen in het doelgroepenregister en kunnen hen snel naar een passende plek begeleiden.

- Social Return On Investment (SROI) is in 2017 verder ontwikkeld en ingezet bij verschillende partijen. Bij elke aanbesteding binnen de gemeenten en waar de gemeente in participeert wordt social return als eis in de offerteaanvraag opgenomen. Op die manier bieden we kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en bieden we aan partijen waarmee we een contract afsluiten de kans om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen.

- Er zijn verschillende en vernieuwende re-integratie instrumenten ingezet waardoor we nu in de volle breedte een re-integratieinstrumentarium hebben om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te laten participeren en aan het werk te helpen. Ons instrumentarium ziet er als volgt uit:

    - Goed Bezig organiseert samen met de gemeente laagdrempelige beweegactiviteiten. Op die manier wordt een hechte groep gesmeed en doen mensen weer mee aan de samenleving. Doelgroep trede 2.
    - Bewegen werkt van Ergo control zetten we in voor mensen in de treden twee, drie en vier. Door middel van beweegactiviteiten werken we aan het vergroten van competenties van de deelnemers. De deelnemers ervaren gedurende het traject van zestien weken over het algemeen minder fysieke klachten en er wordt gewerkt aan het verbeteren van de leefstijl. Na het traject kunnen deelnemers uitstromen naar betaalde arbeid, meedoen aan vrijwilligerswerk of een traject op weg naar werk volgen.
    - Binnen het Participatiehuis leren deelnemers (weer) basale werknemersvaardigheden zoals op tijd komen, samenwerken en gezag kunnen ondergaan. Daarnaast worden er zinvolle werkzaamheden uitgevoerd die in het bedrijfsleven ook voorkomen. Er wordt gewerkt aan het vergroten van competenties om deelnemers voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Doelgroep trede 3 en 4.
    - In het jobfindingstraject worden deelnemers intensief begeleid op weg naar betaald werk. Op basis van het profiel van de deelnemers worden instrumenten ingezet zodat de stap naar betaald werk makkelijker gemaakt kan worden. Doelgroep trede 4.

- Met ingang van 2018 heeft de gemeente een no risk polis voor werkgevers die bereid zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Met deze polis wordt een mogelijke drempel (hogere risico op uitval) weggenomen door dit risico als gemeente te dragen.

- De gemeente is in 2018 ook gestart met het verstrekken van indienstnemingssubsidies. Deze subsidie kan aangevraagd worden door een uitzendbureau dat mensen in dienst neemt die bij aanvang extra begeleiding en ondersteuning nodig hebben. Om hen hierbij tegemoet te komen, kunnen zij een financiële ondersteuning aanvragen.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Onder 'B' zijn verschillende maatregelen benoemd die in de periode 2015-2018 zijn en worden ingezet om de uitstroom een extra impuls te geven. Het (beoogde) effect is hierbij zoveel mogelijk per onderdeel benoemd.

In het algemeen is het zo dat de maatregelen tot doel hebben dat iedereen in beeld is én dat er voor iedereen een passende aanpak gevonden kan worden waarmee men geactiveerd kan worden. Het uitgangspunt daarbij is 'werk', maar indien dat (nog) niet mogelijk blijkt, wordt het doel realistisch bijgesteld.

D. Ondertekening

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldebroek verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: _____

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Oldebroek stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: _____

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar:

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving
In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring college eerste verzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring college bij vervolgverzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure
Een verzoek om een vangnetuitkering over 2017 dient uiterlijk op 15 augustus 2018 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2018 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verplichting gaat verder dan het tijdelijk vangnet, waarbij het feitelijk uitvoeren van maatregelen niet vereist was. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2017 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa
Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een factsheet maatregelen uitgegeven o.b.v. de informatie uit de vangnetuitkering 2015.